

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2016:81

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Schakt vid kvarteren Pegasus och Bootes

RAÄ-nr Stockholm 103:1, Stockholms stad och kommun,
Uppland

Ola Winter

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2016:81

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Schakt vid kvarteren Pegasus och Bootes

RAÄ-nr Stockholm 103:1, Stockholms stad och kommun,
Uppland

Ola Winter

Lst dnr 43111-26242-2016

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2016 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2016:81

Författare Ola Winter

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Pegasus.

http://www.chgh.net/wappen/figuren/tiere/pferd_pegasus.htm

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_160001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	5
Syfte och frågeställningar.....	5
Metod	6
Resultat	7
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	8
Referenser	9
Tekniska och administrativa uppgifter.....	10

Figur 1. Undersökningen gjordes i de centrala delarna av Stockholm, i Gamla stan, markerat med en svart cirkel. Skala 1:250 000.

Sammanfattning

I samband med AB Fortum Värmes utbyggnad av fjärrvärmenätet till fastigheterna Bootes 1 och 11 samt Pegasus 4 och 10 har Arkeologgruppen AB utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i Österlånggatan och Skeppar Karls gränd i Gamla stan, Stockholm. Arbetsföretaget berörde RAÄ-nr Stockholm 103:1 som omfattar Stockholms stadslager. Schakten kunde förläggas enbart i gamla kabelschakt och inget av arkeologiskt eller antikvariskt värde framkom i schakten.

Inledning

Med anledning av AB Fortum Värmes utbyggnad av fjärrvärmenätet till fastigheterna Bootes 1 och 11 samt Pegasus 4 och 10 har Arkeologgruppen AB genomfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i Österlånggatan samt Skeppar Karls gränd. Arbetsföretaget berörde RAÄ-nr Stockholm 103:1 som omfattar Stockholms stadslager. Undersökningen utfördes på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län och AB Fortum Värme bekostade undersökningen.

Bakgrund och kulturmiljö

Österlånggatan var ursprungligen "långa gatan östan mur" och låg vid stranden mot Saltsjön. Under medeltiden fylldes området österut ut med grus och avfall och bebyggdes i etapper (Hansson 1956). Dagens gränder från Österlånggatan och österut mot Skeppsbron, däribland Skeppar Karls gränd, fick sitt utseende på 1600-talet när köpmän lät bygga hus vid Skeppsbron och magasin i gränderna mot stadskärnan.

Flera undersökningar har tidigare genomförts i närområdet. Den mest relevanta gjordes i kvarteret Pegasus 6 under åren 1994–1996. Där framkom lämningar från 1700-talet, i något fall möjligen 1600-talet (Källström 1996).

Syfte och frågeställningar

Syftet med undersökningen var att dokumentera de eventuella kultur-lager, konstruktioner och fynd som berördes av arbetsföretaget.

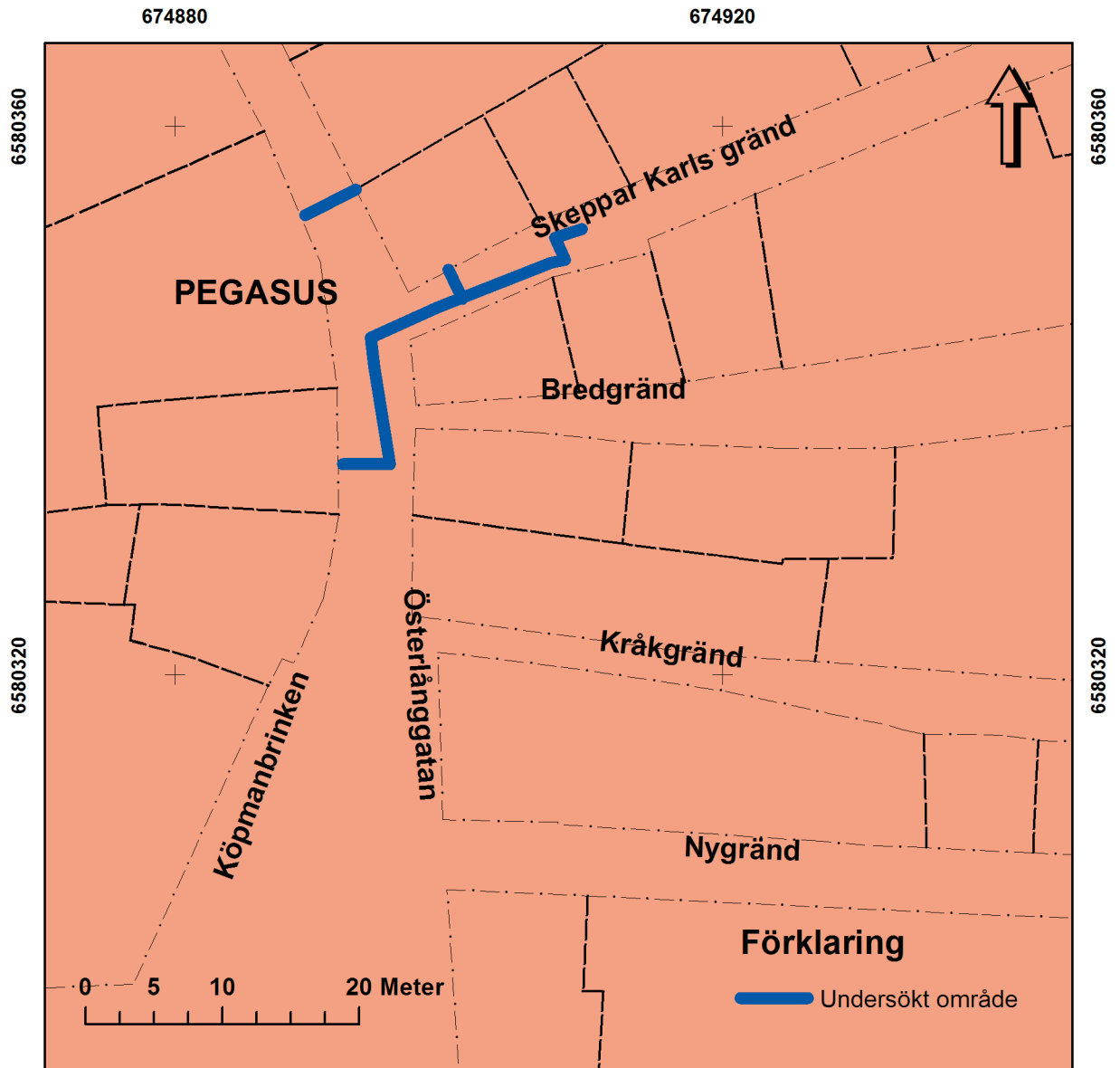

Figur 2. Situationsplan över Gamla stan i Stockholm med undersökningsområdet markerat med en svart prick. Skala 1:10 000.

Metod

Undersökningen genomfördes i form av schaktningsövervakning och schakten grävdes med grävsug. Metodiskt innebar det att grävsugen sög upp de lösa sand- och gruslager som de tidigare grävda schakten fyllts igen med.

Schakten ritades analogt i plan och digitaliserades i efterhand i ArcGis 10 med koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Då grävningen endast skedde i gamla schakt och inga orörda schaktväggar frilades upprättades inga profilritningar.

Figur 3. Schaktplan som visar schaktet i Österlånggatan samt Skeppar Karls gränd. Skala 1:500.

Resultat

Schaktet började vid Pegasus 4 och följde sedan Österlånggatan i cirka 4 meter fram till korsningen med Skeppar Karls gränd. Där svängde schaktet in i gränden där det dels anslöt till Bootes 11 och dels fortsatte vidare i Skeppar Karls gränd cirka 6 meter. I Österlånggatan gick även ett schakt tvärs över gatan mellan Bootes 11 och Pegasus 10.

Schaktet var upp till en meter djupt och bestod överst av gatsten samt 0,1 meter sättsand. Under detta vidtog påförd sand samt kablar och rör. Schakten grävdes enbart i gamla schaktmassor ner till berört kabeldjup varför äldre lämningar kan finnas kvar på djupare nivåer. Inget av arkeologiskt eller antikvariskt intresse framkom vid undersökningen.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Syftet med undersökningen var att dokumentera de eventuella anläggningar, kulturlager och fynd som berördes av arbetsföretaget. Med den av Arkeologgruppen AB utförda schaktningsövervakningen och föreliggande rapport anses syftet med undersökningen vara uppfyllt. Arkeologgruppen AB använde sig av den i förfrågningsunderlaget angivna metoden och fullföljde uppdraget inom utsatt tid.

Referenser

Tryckta källor

Hansson H. 1956. *Stockholms stadsmurar*. Monografier utgivna av Stockholms kommunalförvaltning 18. Stockholm.

Källström, M. 1996. *Pegasus 6*. Stockholms stadsmuseum. SR 992. Stockholm.

Webbmaterial

http://www.chgh.net/wappen/figuren/tiere/pferd_pegasus.htm

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Uppland
Län	Stockholm
Kommun	Stockholm
Socken	Stockholms stad
Fastighet	Kvarteret Pegasus 4 och 10 Kvarteret Bootes 1 och 11
Fornlämningsnummer	RAÄ-nr Stockholm 103:1

Projektledning	Annica Ramström
Personal	Annica Ramström

Undersökningstid	2016-10-25 till 2016-10-28
Undersökt yta	12 m ² , cirka 15 löpmeter
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM

Länsstyrelsens diarienummer
43111-26242-2016

Länsstyrelsens beslutsdatum
2016-08-23

Arkeologgruppens projektnummer
Ag 2016_74

Arkiv
Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd
Inga fynd omhändertogs.

